

Э. ХУЖАЕВ

ОЛТИН КУЛЛАР МАДХИЯСИ

БУЊЕДКОРЛИК ТАРОНАСИ

Қисқаси, ёзувчиларимиз миллион 300 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини бундангача келтириш йўлида ҳомай-толмай меҳнат қилаётган пахтакор дўстларимизни арзирли маданий қўмак билан раҳилар, улар меҳнатини етмиш олтинчи йилги бадиқ ободисини яратадилар. Бунга шак-шубҳа йўқ.

A black and white portrait of a middle-aged man in a Soviet military uniform. He is wearing a peaked cap with a band and a dark jacket adorned with numerous medals and orders on both sides of his chest. He is seated at a desk, with his hands resting on papers. The background is a plain, light-colored wall.

ТАСВИР ЖОЗИБАСИ

Пахта ва пахتانорлар мавзун ўзбек rassomлари ижодида муҳим ўрин тутади. Мўйқалли соҳиблари граммалардан миллион тонналаб «оқ олтин» хирмон бунёд этиб, дунёни ҳайратга солиб келаётган пахتانорларимизни, уларнинг қаҳрамонона меҳнатини, курашини, орзу-интилошларини турли жанрларда муносиб талқин этиб келмоқдалар. Rassomalримиз санъат мухлислари томонидан қизгин кутиб олинаётган асарлари асарларини «оқ олтин» ижодкорларини ҳузурига қилинган ишди сафарлардан, дилкаш учрашувлардан, қаҳрамон ва унинг меҳнатини ўрганишдан, кузатишдан сўнггина яратмоқдалар.

Пахта йигир-терими қизгин паллага кирган шу бугунги кунларда rassomalримиз ҳам ўзларини далага, пахتانорлар қўлига сафарбар ҳол билмоқдалар. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, республика Леонид Комсомол муновофоти лауреати Р. Чориев, таъқиқни rassom В. Чинганов билан бошқалар йқинда Жиззах чўлуқуварлари ҳузуридан қайтиб келишди. Улар «қоралаб» қайтган асарлар қичи кунларда томошабинларга ҳавола этилса ажаб эмас.

Республикамиз музейлари ходимлари ҳам шовли ўзини беш йиллиқнинг биринчи йилида она-Ватанга 5 миллион 300 минг тоналлик улкан «оқ олтин» хирмонини тортиқ этиш учун енг шимарли, йилгир-терм мавсумини бошлаб юборган дала меҳнаткашларига хизмат қўишатиш тadbирларини қўймоқдалар.

Ўзирини ўзидаяк айрим об'ектларимизга ўнлаб кучма ваиставкалар ташкил эти-

(Ҳазил)

Набиев номидиғи машхур
совхозда

Ипак пахта экилади уруғ-
линка соа.

Деҳқон орусидида оппоқ
етилиш бузда

Ҳосилки, таърифлашга сўз
иудати о.

Ишчилар қўли-қўлга тегмай
меҳнатда,

Зангор несиаларнинг тинмас
гурроси.

Директор ҳам ишчидай
шерин захматда,

Соғда, дўлов бир нисон,
кенгдир парвози.

«Олайли», «Олайли» деб
танорлар сузин,

«Олайли» деб олдинга
бошлар совхозин.

Ҳамон бўш келмайдиган
«олайли» пахта,

«Олайли» шеъринат — бўлсин
омухта».

Яшанг, эй, директор, олдир
майлик ҳеч,

Кузан от сурмоқда, доғда
қолмайлик,

Меҳнат зафарларини қучағ
пешима-пеш,

Шаробдан бир қўлутим...
ҳани «олайли»!

Юсуф ШОМАНСУП.

Хар йили пахта йигим-терими мавсумида қишлоқ меҳнатчилари ҳузурида бўлиб, уларга намунали мала-нини хизмат кўрсатиш Тош-кент шаҳар профессионал коллективлари каби район маданият уйлари қошида таъкин этилган ашула рақс ансамблилари каттачилари учун ҳам ажойиб азна-лага айланган. Эъанналар-ига содиқ қолган ёш ҳавас-дорлар бу йил ҳам пахтакор-дустлари ҳузурига оғланмоқ-далар. Қўнғини кеч Қўнғини-район маданият уйи Янқазас-тир чирдаси областларин зар-шунслагига маданий кўнам бериш мақсидига учта кон-церт бригадаси ташкил этилди. Ёшлардада ўзининг иж-рочилиги қобилияти билан пойтахт санъат ихлосмандла-рига яхши танилди қолган хонанда, раққоса ва созан-далар бор. Уларнинг репер-

туаридан жажжон Коми-нинистик партияни, она-Вати-ни, бунёдкор замондошлар-ва унинг қаҳрамонона ма-натиқ маҳд этуғин, ша-ловчи куй, қўнғин ва ра-қас бўлиб олган.

Бундан саяяткорлар ди-меҳнатчилари ҳузурида бо-ғанларда концертлар моийш қилиш билан би-қишлоқ балиғи хаваскор-рининг ишини яхши йў-қилишда, дала қутубхона-рини ташкил этишда ва-ворий газеталар чиқариш-ердам кўрсатадилар.

Буюк «оқ олтин» хир-нини бунёд этиш йўлида-сорат намуналарини қў-тиб меҳнат қилаётган па-корлар ҳузурига бориб-лашга аҳд қилиб тузил-ган бундай концерт брига-лари соин пойтахтда тоб-қўнаймоқда.

Олтин кўллари!», «Олтин кўллилари!». Бу — жузайиб ва доно таъриф. Ҳозирги тинчликсиз ва адолатпарвар инсониятнинг энг буюк кучиси бўлмиш ўртоқ Л. И. Брежнев томонида шу таъриф-тасаннога сазовор эътилаган, дунёга тинч бўлиб доида кетган азамат пахтакоримиз!

КОРЛАРИНИ ҲАР ДОИМ ЯХШИ СЎЗЛАР
БИЛАН ЭСГА ОЛАДИЛАР. МЎЛ ҲОСИЛ
ЕТИШТИРИБ, УНИ ТЕРИБ ОЛИШ УЧУН
ПАХТАКОР НАҚАДАР ҚАТТИҚ МЕҲНАТ
ҚИЛАЕТГАНЛИГИНИ, ЎЗ ИШИГА НЕЧО
ЛИ КЎП МЕХР ҚўЙГАНЛИГИНИ БИЛА
МИЗ

Л. И. БРЕЖНЕВ

қандай уқубат қор ва ҳаётрон соғудқа қада
борда, баҳода янги ҳаёт кўрмай ўртанган, ёз
аниси тирилган-тилинган чўлга чамансмон ян-
ҳаёт олиб келинди; даш олоқ олтин пахта ва
кўрл мева, одам қудратига таъзим алочатили
ваф бошоқли қон диегига айлантирилди.
Буларни партия ердимида ўшал олтин қўлни
қилди!

Уша ўша олтин қўллар ўзининг болғали иш-
дўсти ердими-кўмигиде қилшоққа уқубатли
қо ва кетмон ўрнига трактор олиб борди, қод-
буқилган ўроқ ўрнига комбайн, янчили зам-
л ўрнига азамат машина олиб борди, жилға-
рдан дарё ясади, узунлиги Москвага етиб бо-
диган, гўгирок айтадиган, ўз бошланғичи
қисқадан оладиган ўч ярим минг километри
ичмаёт йўлларины яратди, ҳосилини ўндан жоғ-
қарди, ҳаёт ер ости суварлини топиб, икки
метр баландлиққа кўтариб, уларни ҳам Ва-
ва бахти ва пахтасига айлантирди, халқ ризқи-
ни ва фаровонлиғига айлантирди.

Буларни ҳам партияс раҳнамоллиғиде ўша ол-
тин қўлар қилди.

Нина уша кўллар ишчи ҳамкори ёрдамида, партия хадиссини ифодалаб, айтганини адо этиб, алақачонлар жин чироқ ўрнига Ильич лампаларини олиб борди, куриксини кунбелар ўрнига тоқам қошоңалар яратди, мактаб ва машинани ани алақачонлар орудун эди ҳақиқатига айтирди, китоб, қалам, радио ва ойнаи ҳақон ва одади нарсига ўшаиб қолди. Энди деҳқонни ашу Пушкин ва Шекспирини ҳам яхши билди, бу центер сирини очиб берган билими ҳам эга, сақдуғ ва аийр ғанилар дунёнинг қай ерда, қай ерда қилмоқда ва қилмоқчи, бундан ҳам хатлар ордорди, уларнинг катта қотилили йўлини тўш учун тинмай меҳнат муъжизаларини ҳам кўр-тўрмоқда.

Ка, бу ишларнинг ҳам барчасини партия раҳ-
момлигида, ишчи дўсти ёрдамида яна ўша ол-
ти қўллар қилди, қилмоқда.

Қозир бизда аввало ва асосан пахта айёми,
яъни шу муносабат билан юқоридегиларни айт-
гани бежиз эмас. Икки мақсад бор. Бир: дох-
лимизга шунча ҳаф, шунча қўчқардан берган
лоён Ватаҳ, жонажон партия, баҳодир халқ
имамининг фарзоналигимиз учун, шу жумла-
дан, олтин қўлларнинг ҳам ҳузур ҳаловати учун
бу мўл пахта талаб қилаетганликларини ана
дирмоқ. Иккинчиси, бу одилона талабни дўн-
ратиб ўташ учун барча имкониятлар яратилган
тини ҳам таъкидламоқ, бинобарин, ҳамма гап

Ҳа, талаб катта ва қонуний Бунинг устига, жу-
дларлар зақлат келди. Шу боисдан, тасодий
ий эмаски, барча оёққа гурмақда шу кунларда
ёшона тери билан, моҳбат тўла уч юз олтинч
ва бедор ўтказилган яна шунча тул эвзига
атилган бир дунё ҳосилни йиғиб олиш учун,
э ўтар вақт шафқатсизлиги ва нобудчилиги их
ерига бермаслик учун, эл юрт дастурхони бе-
гли ва мудофаа қувватимиз янада қудратли
лсин учун.

Ҳа, ҳозир ҳаммамининг диққат марказида
хўш ҳаёси билан ижод этилган инжулар ум-
мининг тақдир масаласи кундан-кунга жиддий
дандал бўлмоқда. Ахир, бу «ёқ олтин» ҳар
хатдан муъжизади, ҳаёт зарураатида. Жами-
да, одам турмушида у керак бўлмаган, ҳатто

ҚИЗЛАР:

Узун-узун аргамчимни тортишмиш,
Терим чоғи ялла, қўшиқ антиҳадим.
Сизга суроқ жон йигитлар, боғлимиз бе!
Йигитлардан баҳодирлик кутмакда эл!

ЙИГИТЛАР:

Канал тўлиб шилдир-шилдиқ суз оқадим,
Жонон қизлар кўнгилимизга кўп ёқадим.
Узингиз ҳам бердам бўлинг терим чоғим,
Қизлар билан яшар она-Ватан боғим.

ҚИЗЛАР:

Бўйиндағи маржонимиз доня-дона,
Уғил-қизин қалбдан севар ота-она,
Ота-она севгисига пойик бўлинг,
Терим чоғи шерларсимон кучга тўлинг.

сув ва ҳаводек зарур ҳисобланмаган соҳа бўлмас э керак. У шу даражада қимматли! Қолверсис дунда уруш офатини бошлашқач бугунларни жойлабел келишимизда ҳам, қўшни социалистни кордошларимиз қуватини мустаҳкамлашда ҳам. Ой ва Зухрони забт этган космик кемаларимизни да ҳам унинг улуши ва иштироки бор. У ҳалиқимизнинг шон ва шарафидир, оиламизнинг қўни ва қувончидир республикамизнинг шухрати ва гурӯҳидир. Бинобарин, барчамизнинг виждонидишимиздир. Қалбимиз, феолиятимиз ва илкомимиз тури унгадир. У бизнинг эг мактанари қил шғимиз ва куйимиздир, шундай бўлмоғи керак ҳам. Қипқалам рассом ва моҳир ҳайкалтароснинг бот мавзудир, шундай бўлмоғи керак. Саҳнамиз, шеър ва насримизнинг эрт саҳи фалери унгадир, шундай бўлмоғи шарт. Халқ, олтин қўлилар шундай демоқда, шунти талаб қилмоқда!

[illegible]

Ҳа, бизда барча биродарларнинг иши ва фикри ҳаёли бир хилдир. Антиқилиш, истаги ва келтириб бериш бир хилди, тоғир уриши ва келб келтириши бир хилдир. Узгача бўлиши ҳам мумкин эмас. Зотан, бизнинг ҳаммамызда Ватан бир ва ватандир, улкан оила ва дастурхонимиз бир, мақсади ҳам бир, тақдир ва истиқболимиз бир — коммунизм. Бизда, унда кетмаган кема-ю каровимиз ҳам бир. Бу бизда қад кутаририлган ва халқ соодатидир, асосланган янги мамиятининг узвий қонуни ва қонунига асосланган янги мамиятининг ва фақатлиқидир.

Қадронг ва қаҳрамон деҳқоним! Бугунги ва эртанги кун вазиёларни бениҳоя катта, муҳим ва шарафлиқдир. Мен хозирги ўша месъуляият айбонда Сизга кечирсиз ҳурмат юзасидан икки қўлни қўқиракка қўйганим ҳолда барча аъёлилар номидан ҳам чуқур самимият билан яна мурожаат қиламан:

Азизим ғайрат ва сафарбарлик белбоғини шундай мустаҳкам боғлагинки, республика бўйлаб барча дурлардан улкан хирмон кўтарганда

1880-1881

КИЗЛАР:

Узун-узун аргамчини тортишамиз,
Терим чоғи ялла, кўшиқ айтишамиз.
Сизга сўроқ жон йигитлар боғлиқми бел!
Йигитлардён баҳодирлик кутмоқда эл!

НИГИТЛА

Канал тўлиб шилдир-шилдир сув оқади,
Жонон қизлар кўнглимизга кўп ёқади.
Узингиз ҳам бардам бўлинг терим чоғи,
Қизлар билан яшнаб она-Ватан боғи.

КИЗЛАР:

Бўйиндаги маржонимиз дона-дона,
Уғил-қизин қалбдан севар ота-она,
Ота-она севғисига лойик бўлинг,
Терин чоғи шерларсимон кучга тўлинг.

ЛАЛА БАЙРАМ

(ТЕРИМЧИЛАР ЛАПАРИ)

ЙИГИТЛАР

Сув тағида ялтирайди сойлар тоши,
Чевар қизлар, лобар қизлар ишининг боши.
Бахтимизга омон бўлинг жононалар,
Азмиғиздан тоғ-тоғ бўлсин дурдоналар.

КИЗЛАР:

Терим жанги қизиб кетди кенг майдонда,
Зафар сўзи жарангласин ҳар томонда.

Айиб қолмайлик, севимли Ватан ва халққа қардошларимиз сўзиде, меҳрибон партия ва ўрқот Қ. И. Брeжнев олдиде «эзимиэ брeуэ бўлсин, уйиниэ ишэ билан тўлсин ва ўша жуда шевэ мийликниэ уюэ юэз мийл тонна шарафиде, Сенинг Баҳодирлигиниэ ва бахтинг шарафиде, адоэ этилган дўстлигиэ ва ҳамкорлигиэ ақди шарафиде қарней седолариниэ янграғай!

Унутма, азизим, бeрчамизнинг ниғоҳидиэ Сенде. Муваффақиятлар халққаро тинчлик ишини ҳам мустахкамлайди ва осмон мусофоллиғи сақланади. Ахир, бир нече минутда Ер куррeсини айлаб чиқидиган осмон кемалари ва ракета майдонэ ва қаландарэ кейин планетамизэ кичикше шариде кетедиле. Дуэининг ҳаэ бир қаландариде, бeкни бу жидиди нарсэ, тоққа халққаро омиш ақди мийитиғэ — шундай юғр таъсир қўлиғиға эғэ бўлиғидиниэ бўлиб қолди. Шу жумладан, жуда бeрчeррeррe аҳамиятэ, ва аэанфалии пахта ҳам гуял бўлибдн уринта чиқиб олди, мўҳимлиғи чўнг орғиғи кетиди...

[illegible]

Ҳа, пахтамиз шу қадар нурафшондир. Азия деҳқоним, шу пахта деган мўзжижа янада мўл бўлсин, шу зиё янада заррин ва зўр бўлсин! Бу ил ҳам хирмон кўтарар куними севинарли бўлсин! Бўлади ҳам, албатта. Ҳозирқ шунинг ажиб шарпаси ва шаҳодати шабадаси келмокда.

Албатта байрам бўлажак! Республикамиз пахтакорлари юқори ҳосил еттиштирилган. Бунинг устига урқоқ Л. И. Брежневнинг яқинда кубанликларга, Б. Жўраева ва Р. Ҳайдаровга йўллаган мактублари барча ўзбек пахтакорларига ҳам илҳом берди ва кўш канот бахш этди.

Ха, байрач албатта бўлажак! Бунинг учун эса
яна шу доно Леонид Ильичнинг яқингинада, яъни
3 сентябрда Олмаотада айтган куйдаги жиддий
сўзларини ҳисобга олмоқ ва отни камчиламоқ
лозим:

«Ҳозирги пайтда қишлоқ хўжалик ишларининг энг жўшқин якуновчи босқичи бошланди. Бу босқичнинг якунлари қишлоқнинг йилни қандай натижалар билан тугаллашини белгилаб беради. Ҳамма вақт оптимист бўлиш керак. Уялайманки, қишлоқ йилни яхши натижалар билан якунлайди».

...Диеримизнинг ямаде ёркин келажаги ва тан-
таналаридан символлик гарада дарек бериб тур-
ган чарогон Ленин хиббонидан хурсанд ҳолда
уйга кайтид. Яна кўзим асло гўҳатиш билмай-
диган вақт ифсодас — ўша катта соатнинг одам-
ларни оғохлантириб, зарарли хотиржамлик ва
мақтанчоқликдан кайтаридиган, эзгу ишларга ун-
даб шоширадиган ойир-вазмин ҳаракати эътибо-
римни ўзига тортиб ва шу номани ёзиш учун
каламни кўлга туқтади.

Ҳа, вақт «капгири»да гап кўп. Аслини олганда, ҳамма гап унинг ҳечким ва ҳечқандай куч-қудрат тўхтаётмайдиган ҳаракатида! У билан ҳамқадм бўлишда ва унинг олдида боришда! Ким зунга мушарраф бўлса, галабага ҳам албатта муяссар бўлгуси.

А Й Р А М

Тезроқ бўлинг, бўшашмасин асло суръат,
Унутмангиз, кутайда ҳеч бизни фурсат.

ИЙТИЛАР:

Машиналар кўпроқ сўзсин даламизда,
Съезд руҳи яшар кўшиқ-алламизда,
Беш йилликлар бизнинг катий қароримиз,
Дўст-қардошлик энг муътабар шонимиз.

ҲАММА:

Олтин қўлли пахтакорлар Ватан бахти,
Москвामиз совет кўртин пойтахти,
Гайрат қилгин, бизни етсин қирмонимиз,
Ақмал айтар пахта шараф ҳам шонимиз.

Ақмал ПУЛАТ.

